Országgyűlés Hivatala
Irományszám: H/9293
Érkezett: 2016 FEBR 23.

Az Országgyűlés
..../2016. (...) OGY határozata
az Egyenlő Bér Programról

1. Az Országgyűlés a probléma kiemelt társadalmi és foglalkoztatási jelentőségét, valamint annak a dolgozói szegénység fenntartásában játszott szerepét felismerve hatékony intézkedéseket tart szükségesnek annak érdekében, hogy a nők és a férfiak közti bérszakadék mértéke tartósan és fenntarthatóan csökkenjen, és e csökkenés mértéke 2018-ig nemzetgazdasági szinten legalább 30 százalék legyen.

2. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy 2016. június 1-jéig fogadjon el cselekvési tervet a nők és a férfiak közti bérkülönbségek csökkentése, valamint az egyenlő munkáért egyenlő bér elv érvényre juttatása érdekében szükséges intézkedésekről, amely egységes keretbe foglalja az alábbi részcélok megvalósításához szükséges jogalkotási, igazgatási és támogatási intézkedéseket:
a) a munka és a család közti egyensúly megteremtése a rugalmas munkavégzési formák igénybevételének ösztönzése, a nappali gyermekellátás teljesebb elérhetővé tétele és a gyermekgondozási szabadság szülők közti megosztásának elősegítése útján,
b) a bérek átláthatóságának megteremtése érdekében a munkáltatók munkavállalók felé fennálló tájékoztatási kötelezettségének kibővítése;
c) a közepes és nagyvállalatok rendszeres jelentéstételi kötelezettsége az álláshely típusa szerinti átlagos fizetésekről nemek szerinti bontásban, valamint a nemek közti egyenlőséget elősegítő intézkedések megtételéről és annak eredményeiről,
d) monitoring rendszer kialakítása, az Egyenlő Bánásmód Hatóság hatáskörének kibővítése az egyenlő bérezés megvalósulásának nyomon követése érdekében,
e) az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének gyakorlatba ültetését segítő útmutatók kidolgozása a munkáltatók számára, figyelemfelhívó kampányok indítása,
f) az egyenlő bérezés terén eredményes intézkedéseket alkalmazó munkáltatók elismerése és jó gyakorlataik terjesztése.

3. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy a 2. pontban meghatározott intézkedési terv törvényalkotási tárgykört érintő jogalkotási intézkedéseit tartalmazó törvényjavaslatot 2016. szeptember 1-ig nyújtsa be az Országgyűlésnek.

4. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az 1. pontban meghatározott cél megvalósulásának és általában a nők foglalkoztatásának helyzetéről, valamint a 2. pontban meghatározott intézkedési terv végrehajtásának állásáról minden év június 1-jéig készítsen jelentést.

5. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

A határozati javaslat a nők és a férfiak közti bérszakadék jelentős és emelkedő mértékét kiemelt, a dolgozói szegénység fenntartásában is meghatározó szerepet játszó társadalmi és foglalkoztatási problémaként elismerve meg kívánja teremteni a megoldáshoz közelebb vivő, hatékony és fenntartható intézkedésekhez szükséges közpolitikai keretet.

A cél az, hogy tartósan és fenntarthatóan csökkenjen a bérszakadék, konkrétan pedig 2018-ig egyértelmű trendfordulóval nemzetgazdasági szinten legalább 30 százalékkal legyenek kisebbek a bérkülönbségek. Ehhez azonban egy átfogó, a jogalkotás mellett egyéb kormányzati intézkedéseket és a támogatási politika eszközrendszerét is összehangoltan alkalmazó intézkedési terv szükséges.

2009 és 2012 között jelentős mértékben, 3 százalékponttal nőtt a nemek közti bérkülönbség Magyarországon. Az Eurostat 2013-as adatai szerint a nők és férfiak bruttó órabére közti különbség 18,4 százalék volt, szemben az Európai Unió 16,4 százalékos átlagával. Az elmúlt években a hazai munkaerőpiac – a nők relatíve alacsony foglalkoztatási szintje mellett – a bérdiszkrimináció tekintetében tartósan az európai átlag alá került, hiszen az itthon egyre mélyülő bérszakadék az Unió egészében stagnálást mutatott.

Különösen nagyok a magyar bérkülönbségek a 35-44 és a 45-54 éves korcsoportban, valamint a felsőfokú végzettségűek körében. A nemek közötti bérszakadék miatt a nők nemcsak aktív korukban keresnek kevesebbet: nyugdíjuk is alacsonyabb lesz, így ki vannak téve az időskori szegénység veszélyének. A magyar nők átlagosan 13 százalékkal alacsonyabb nyugdíjra számíthatnak, mint a férfiak.

A nemek közötti bérkülönbség annak ellenére létezik, hogy a nők képzettebbek, jobbak a tanulmányi eredményeik és nagyobb arányban vesznek részt a felsőoktatásban is. Az egyetemet végzettek 56 százaléka nő, és ez az arány az érettségizettek körében is hasonló. A nők körében többen vannak a legalább érettségivel rendelkezők (52 százalék, szemben a férfiak 45 százalékával), és nagyobb arányban végeznek egyetemet, főiskolát is, mint a férfiak.

A nők képzettségbeli előnyük ellenére alacsonyabb arányban vannak jelen a munkaerőpiacon és kisebb bért is keresnek. Ennek oka egyrészt, hogy nem érvényesül az azonos munkáért azonos bér elve. A legnagyobb, 30 százalék feletti különbség a diplomás női és férfi alkalmazottak között van, de 20 százalék körüli a szakképzett dolgozók fizetése közti különbség is. A munkahelyi ranglétrán felfelé haladva nő a szakadék: a legnagyobb a női-férfi felsővezetők között, ahol megközelíti a 30 százalékot.

A másik probléma, hogy a többségében nőket foglalkoztató ágazatokban a bérek alacsonyabbak, mint ott, ahol a férfiak vannak túlsúlyban. A nők magasabb arányban dolgoznak a közszféra rosszul fizetett állásaiban, például az egészségügyben, a közigazgatás adminisztratív pozícióiban vagy a szociális és gyermekvédelmi ágazatban. A nők emellett általában olyan ágazatokban és munkakörökben dolgoznak, amelyek jobban összeegyeztethetőek családi kötelezettségeikkel. Ebből adódóan a nők esetében gyakoribb a rosszabbul fizetett munkakörökben való elhelyezkedés, továbbá ritkább a vezetői pozíció betöltése.

Az LMP kiáll a nők és férfiak közti bérkülönbség csökkentéséért. A nők képességei, képzettsége nem indokolják azokat a különbségeket és hátrányokat, amiket a munkaerőpiacon kell elszenvedniük. A nők tudásának és képességeinek elismerésével mindenki nyer: nő a foglalkoztatottság, magasabbak

lesznek a bérek és csökken a szegénység. A nők és férfiak közti bérkülönbség csökkentése érdekében meg kell alkotni az egyenlő bérezésről szóló nemzeti cselekvési tervet, az Egyenlő Bér Programot, ami a bérszakadék csökkentése és az azonos munkáért azonos bérelvének érvényre juttatása érdekében teendő lépéseket tartalmazza. A nemzeti programban kitűzött fő cél az volna, hogy a nemek közti bérszakadék nemzetgazdasági szinten legalább 30 százalékkal csökkenjen 2018-ig.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Önálló képviselői indítvány (országgyűlési határozati javaslat)

Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnöke

Helyben

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján mellékelten benyújtjuk **az Egyenlő Bér Programról** szóló országgyűlési határozati javaslatot.

Budapest, 2016. február 23.

Szél Bernadett
(LMP)